

Werkgroepen congres

Op het congres worden enkele belangrijke thema's uit de wereld van studentenparticipatie besproken op de werkgroepen. De conclusies uit deze discussies moeten uiteindelijk leiden tot enkele beleidslijnen die VVS in de komende jaren zal nastreven. In deze nota lees je het algemene kader van elk van de thema's die aan bod zullen komen. Hierover kan je op de AV of via e-mail enkele discussiepunten aanbrengen die in de werkgroepen als structuur gebruikt zullen worden.

INHOUD

1. Het statuut van en faciliteiten voor de studentenvertegenwoordiger	1
2. Erkenning van studentenparticipatie door de instelling	2
3. Studentenraad en achterban	2
4. Participatie na de integratie	2
5. Nieuwe studentenvertegenwoordigers	3
6. Participatie op de basisniveaus	3

1. HET STATUUT VAN EN FACILITEITEN VOOR DE STUDENTENVERTEGENWOORDIGER

In het participatiedecreet vinden we over de faciliteiten voor studentenvertegenwoordigers nu enkel dit :

“Art. II.68

Het bestuur legt de nodige faciliteiten voor de studentenaafgevaardigden vast.

Deze faciliteiten betreffen ten minste de wijze waarop in functie van de werking van de studentenraad onderwijsactiviteiten en examens op flexibele wijze kunnen worden gepland en afgeweken kan worden van de verplichte aanwezigheid voor bepaalde opleidingsonderdelen.”

Ondanks deze decretale bepaling, bestaan er in verschillende instellingen of in bepaalde opleidingen problemen rond deze faciliteiten. Lessen zijn inhoudelijk te belangrijk om te missen, er wordt geen rekening gehouden met de voorbereiding van vergaderingen, docenten doen moeilijk, ...

In de evaluatie van het participatiedecreet vroeg VVS om een betere begeleiding van studentenvertegenwoordigers, en een uitbreiding van de faciliteiten, zoals financiële ondersteuning, meer flexibel plannen van vergaderingen en een uitbreiding van het statuut van de studentenvertegenwoordiger. In verschillende instellingen krijgen studentenvertegenwoordigers nu al een diplomasupplement of kunnen ze studiepunten opnemen in functie van studentenparticipatie.

In deze werkgroep wordt besproken hoe de faciliteiten voor studentenvertegenwoordigers en een eventueel statuut vorm kunnen krijgen.

2. ERKENNING VAN STUDENTENPARTICIPATIE DOOR DE INSTELLING

In het participatiedecreet lezen we allerlei bepalingen rond medezeggenschap en medebestuur door studentenvertegenwoordigers. Dit laat niet weg dat studentenparticipatie niet in elke instelling even serieus wordt genomen.

VVS wil ijveren voor een democratisch hoger onderwijs, en dat houdt onder meer in dat de student een volwaardige partner is in de besluitvormingsprocessen en ook door alle partijen zo gepercipieerd wordt. Studentenparticipatie moet een belangrijk onderwerp zijn op de agenda van een instelling in het hoger onderwijs, zodat de student geen passieve ontvanger is van onderwijs, maar ook mee instaat voor de kwaliteit ervan. Niet alleen de instellingen moeten overtuigd zijn van de waarde van participatie, maar ook studenten zelf moeten het belang ervan inzien. Wanneer participatie erkend wordt als essentieel onderdeel van de leergemeenschap, kan volwaardige inspraak op alle niveaus gerealiseerd worden.

In deze werkgroep gaat de discussie over de erkenning van studentenparticipatie in instellingen en hoe die in het decreet zou kunnen gegoten worden.

3. STUDENTENRAAD EN ACHTERBAN

Over de relatie tussen de studentenraad en zijn achterban wordt in het decreet weinig gezegd. De studentenraad wordt verondersteld de belangen van zijn achterban te verdedigen en zich over de manier waarop dat gebeurt te verantwoorden bij diezelfde achterban ('belangenverdediging en informatieplicht').

Desondanks is de verhouding van de studentenraad met de studentenpopulatie een van de belangrijkste in participatie. Om de student te vertegenwoordigen, moet men ervan op de hoogte zijn wat deze student dan wel of niet wil of nodig heeft. Dit contact loopt niet altijd van een leien dakje: de informatie-uitwisseling loopt vast, er is geen interesse voor vertegenwoordiging buiten de studentenraad, er is geen enkele ondersteuning van deze relatie vanuit de instelling, grote groepen studenten worden niet vertegenwoordigd of gehoord, ...

In deze werkgroep wordt bekeken hoe de studentenraad en zijn verhouding tot de studentenpopulatie die hij vertegenwoordigt verbeterd en ondersteund kan worden en welke partijen daarbij een rol kunnen spelen.

4. PARTICIPATIE NA DE INTEGRATIE

Binnenkort worden enkele academische opleidingen uit de hogescholen geïntegreerd in de universiteit van hun associatie. Voor studentenparticipatie stelt deze oefening een enorme uitdaging.

Ten eerste betekent de integratie voor bepaalde opleidingen dat hun studentenvertegenwoordiging op instellingsniveau plots naar een andere stad verhuist. Deze verplaatsing vergt van vertegenwoordigers een extra inspanning en kan de motivatie en aanwezigheid voor centrale vertegenwoordiging negatief beïnvloeden. Verder is het mogelijk dat de participatiecultuur plots sterk verandert, waardoor er minder inspraak is of meer engagement verwacht wordt, en dat de betrokkenheid bij participatie op instellingsniveau niet haalbaar is. Bovendien wordt de informatiedoorstroom in beide richting bemoeilijkt door het gebrek aan kennis van de nieuwe instelling; bovendien kan de noodzaak om zich in te werken in een nieuw participatiesysteem contraproductief werken. Het mag duidelijk zijn dat een grondige begeleiding en ondersteuning van deze overgang noodzakelijk is.

In deze werkgroep zoeken we naar oplossingen voor de verschillende uitdagingen die de integratie aan studentenparticipatie stelt en hoe deze oplossingen verankerd kunnen worden in het decreet.

5. NIEUWE STUDENTENVERTEGENWOORDIGERS

Studentenparticipatie is een engagement dat een student opneemt binnen de leergemeenschap waar hij deel van uitmaakt. Het is echter bijna overal een probleem om telkens genoeg studenten te vinden die deze uitdaging willen aangaan.

Over studentenparticipatie bestaat vaak een erg negatief beeld: studenten zien niet wat er eigenlijk bereikt wordt, de vergadering klinken saai en veel voorbereidingswerk trekt niet aan, studentenvertegenwoordiging is een ver-van-mijn-bedshow, ... Door een tekort aan studentenvertegenwoordigers gaat de werking van de studentenraad achteruit, worden taken niet goed of onvoldoende uitgewerkt en komt de studentenraad in een negatieve spiraal terecht. Er is volgens VVS nood aan een groter participatie-engagement van studenten in het algemeen, en de instellingen hebben de belangrijke taak hier hun beleid aan aan te passen en participatie te promoten. Drempels voor participatie moeten zoveel mogelijk verdwijnen en participatie moet aantrekkelijk zijn. Participatie kan in dat verband misschien breder worden opgevat dan een langdurig engagement binnen de studentenraad.

In deze werkgroep gaan we na hoe het vinden van nieuwe studentenvertegenwoordigers, aanmoedigen van participatie en misschien nieuwe vormen van participatie ondersteund kunnen worden.

6. PARTICIPATIE OP DE BASISNIVEAUS

In het decreet wordt de inrichting en organisatie van participatiecommissies (opleidingsraad, faculteitsraad, ...) overgelaten aan het initiatief van de centrale studentenraad:

“§ 2. De studentenraad op het niveau van de instelling kan beslissen dat participatiecommissies worden opgericht op het niveau van onderdelen van de instelling. De samenstelling en de functioneringswijze van de participatiecommissies worden vastgelegd in het in artikel II.66 bedoelde participatiereglement.”

We zien in veel instellingen echter een veel sterkere participatiecultuur op deze niveaus dan op het instellingsniveau. De drempel om zich te engageren in participatie is op dit niveau lager en kan voor studentenvertegenwoordigers dus een opstapje zijn naar hogere niveaus. De thema's die behandeld worden staan dicht bij de beleving van elke student, en de aanwezigheid van studenten in het besluitvormingsproces is dus meer dan gewenst. Een betere ondersteuning en decretale verankering van participatie op deze niveaus is voor VVS een voorwaarde om participatie in de instellingen een stevige basis te geven.

In deze werkgroep bekijken we hoe de participatie in niveaus lager dan de instelling kan gestimuleerd, begeleid en decretaal verankerd kan worden.